

Goocheme meiden gevraagd

Bij de parabel van de wijze en de dwaze maagden (Matteüs 25: 1-13) kun je zo je bedenkingen hebben. De vijf verstandige meisjes worden ons ten voorbeeld gesteld, maar hun weigering om hun olie te delen met de vijf dwazen lijkt niet erg evangelisch. Het evangelie staat immers vol van breken en delen! En die bruidegom, die almaar niet komt opdagen, is er eigenlijk zelf de schuld van, dat de helft van de bruiloftsmeisjes zonder olie zit. Kan hij dan met recht zo hard tegen hen optreden?

De parabel gaat over de wederkomst des Heren. De eerste christenen verwachtten dat de Heer heel spoedig zou terugkeren op aarde om Gods Rijk definitief te vestigen. Het bruiloftsfeest van Christus met zijn bruid, de Kerk, zou spoedig komen. Zo dacht men, maar dat viel tegen. De bruidegom liet op zich wachten. Op de afbeelding hiernaast laat Herman Falke zien wat er kan gebeuren: men staat maar wat te niksen, men weet geen raad met de situatie, men kijkt radeloos rond of men dommelt in slaap. Matteüs waarschuwt in deze parabel zijn gemeente: "Zo moet het niet; blijf waakzaam; hou je lampen brandend; zorg dat je olie bij je hebt." Met die olie worden het geloof en de goede werken bedoeld, zoals Matteüs elders schrijft: "Laat uw licht schijnen voor de mensen, opdat zij uw goede werken zien en de Vader verheerlijken, die in de hemel is" (5,16).

Deze parabel heeft de plechtstatige titel gekregen: de wijze en de dwaze maagden. We kennen echter een Hebreeuws woord voor 'wijs'; het is via het Jiddisch in onze taal terechtgekomen: goochem. Het Hebreeuwse 'goochem' heeft te maken met wat er hier en nu gedaan moet worden. De wijze maagden van de parabel zijn geen vroom voortschrijdende prinsessen, maar goocheme meiden die zakelijk zijn en gewoon op de goede manier doen wat er gedaan moet worden. Het zijn de wakkere lichtdraagsters, die hun licht laten schijnen in de donkere nacht.

Goocheme meiden heb je altijd gehad in de kerkgeschiedenis. Na de ontdekking van Amerika, 500 jaar geleden, trokken Spaanse missionarissen het binnenland van Mexico in; ze verkondigden het geloof en bouwden er kerken. Later hebben ze zich teruggetrokken naar de kustgebieden. Eeuwenlang kwam er geen priester in het binnenland. Toen ze er terugkwamen, bleek het geloof nog te leven onder de mensen: ze wisten nog wie Jezus was en Maria en vooral hun kerkpatroon; ze hadden nog hun vastendagen en bedevaarten en processies. Eeuwenlang was het verhaal

van Jezus doorverteld in de gezinnen, van moeder op dochter. Dat zijn de goocheme meiden van Matteüs!

Maar dan zou je, om in hetzelfde jargon te blijven, de vijf anderen de schlemielen moeten noemen: zij redden het niet in het leven, zij missen altijd de boot; zij krijgen de zaak maar niet onder controle.

Ik weet ook wel dat het in deze parabel ergens anders om draait; maar zoals wij Jezus hebben leren kennen in het evangelie, zal Hij de deur niet dichtsmijten voor die arme sloebers.

